

Lokal samverkan i Mora kommun för service på landsbygd

Foto: Sollerö sockenförenings webbplats

Delrapport 2

2023-02-01 – 2023-05-31

Projektledare: Carina Sisell

Näringslivsutvecklare: Karin Eriksson

Projektet "*Lokal samverkan i Mora kommun för service på landsbygd*" finansieras genom:

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

1. Bakgrund och nuläge – kommunens arbete och erfarenheter	3
2. Behov av grundläggande kommersiell service	3
3. Behov av samarbete	3
4. Syfte och mål	3 - 4
5. Önskad förändring och förväntat resultat	4
6. Projektets genomförandeorganisation	4
7. Information om projektet på kommunens webbplats	5
8. Aktivitetsplan	6
9. Utförda aktiviteter under perioden för delrapporten	7 - 9
10. Spridning av projektets resultat	10
11. Framsteg	11
12. Motgångar	12
13. Samarbete	12
14. Övrigt att informera om	13
15. Villkor för genomförandet	13

Bilagor:

1. Inbjudan till Forummöte 1 med Venjan-Söromsjöbygden
2. Bildspel Forummöte 1 med Garsås
3. Minnesanteckningar från Forummöte 1 med Oxberg
4. Deltagarförteckning från Forummöte 1 med Våmhus
5. Bildspel Forummöte 2 med Gesunda
6. Minnesanteckningar Forummöte 2 med Venjan
7. Deltagarförteckning Forummöte 3 med Sollerön
8. Bildspel Forummöte 2 med Garsås
9. Nyhet om projektet på kommunens hemsida
10. Artikel i Mora Tidning om projektet
11. Nyhetsbrev nr 1 från projektet

1. Bakgrund och nuläge – kommunens arbete och erfarenheter

Mora kommun har tagit fram ett Landsbygdsprogram som gäller t o m 2023. Behovet av en metod och ett särskilt forum har förankrats i kommunens ledningsgrupp där representanter från varje förvaltning utsetts att ingå i forumet. Det finns även ett lokalt serviceprogram där serviceorter utsetts som även det gäller t o m 2023. Serviceorterna har möjlighet att ansöka om stöd från kommunen till att upprätthålla viss service genom s.k. *Kommunalt landsbygdsstöd*. Vilken service det gäller finns i programmet och man kan söka 10 000 kr för varje del, dock max 50 000.

Efter framtagandet av programmet har kommunen identifierat att det finns behov av att på ett effektivt sätt ha en dialog och samverka med de olika aktörer som finns på landsbygden. Byarna har kommit olika långt och vi har olika mycket kontakt med dem.

2. Behov av grundläggande kommersiell service

Av de fem utsedda serviceorterna har tre någon form av service; Sollerön, Venjan-Söromsjöbygden och Våmhus. Två orter saknar service; Garsås och Oxberg. Vi har också ytterligare en ort som saknar service och som söker samarbete med kommunen för att försöka lösa detta, Gesunda. I fallet Gesunda är det kopplat i stor utsträckning till en önskad utveckling av besöksnäring, där man identifierat bristen på service som ett hinder. För utveckling av besöksnäringen kan det också behövas utvecklas service i "avstickare" till de utpekade serviceorterna.

3. Behov av samarbete

Samverkan mellan kommunen, byalag/utvecklingsgrupper samt kommersiella aktörer behöver utvecklas. Från byn Gesunda har Gesunda bystugeförening kontaktat kommunen för att försöka lösa behoven av service för bybor och besökare. Man jobbar i området med att få en utökad besöksnäring baserad på naturturism. Redan idag finns några aktörer som Sagolandet Tomteland, Gesundaberget och Caravan Club. På Sollerön har projektet förankrats.

Samverkan behöver få ett forum med spelregler där de involverade vet vad som förväntas och vad var och en ska göra. Projektet syftar till att utveckla den samverkansmetoden som sedan kan användas för framtida samverkan.

4. Syfte och mål

Syftet med projektet är att stärka kommunens kapacitet att möta och samarbeta med lokala aktörer. Erfarenheter från genomförandet ska ge ökad förmåga hos kommuner att stötta lokal serviceutveckling, genom ny kunskap och arbetssätt samt ändamålsenliga rutiner med kontinuerlig intern förankring för långsiktighet.

Målet med projektet är att när projektet avslutas ska kommunen uppleva en ökad förmåga att stötta lokal serviceutveckling.

Etablerade samarbeten har lagt grunden för och möjliggjort ett gemensamt framtagande av relevanta planer och utveckling av nödvändiga och önskvärda servicelösningar.

Projektet består i att

- Etablera och genomföra samarbeten med lokalsamhället via lokala aktörer på en eller fler platser i kommunen.
- Utveckla interna arbetsätt och rutiner, inklusive intern förankring för att arbetet ska bli långsiktigt genom att den metod som kommer fram ska kunna användas framöver för att underlätta att nya lösningar hittas.
- Delta i gemensamma träffar för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.

5. Önskad förändring och förväntat resultat

Det ska efter projektet finnas ett **utprövat arbetsätt** vars aktiviteter finns med i landsbygdsprogrammets årliga handlingsplan. På så vis säkerställs att metoden fortsätter att användas.

Efter projektet ska ett bra arbetsätt finnas etablerat som hjälper till att bibehålla och utveckla landsbygder. Arbetsättet ska vara effektivt och därmed kunna användas i den ordinarie verksamheten.

6. Projektets genomförandeorganisation

Styrgrupp för projektet består av näringslivschef Anders Björkman, näringslivsutvecklare Karin Eriksson samt projektledare Carina Sisell.

Arbetsgrupp har etablerats genom att varje förvaltning har utsett en till två kontaktpersoner som deltar genom ett Internt Landsbygdsforum.

Referensgrupp består av Forum Sollerön som tidigt under 2022 blev pilot för projektet som serviceort för att prova nytt arbetsätt. Därmed har man kommit längre i processen än för de övriga serviceorterna.

7. Information om projektet på kommunens webbplats

Information och kort beskrivning om projektet finns med på Mora Kommuns webbplats kring [Landsbygdsutveckling](#).

Projekt "Lokal samverkan i Mora kommun för service på landsbygd"

Mora kommun har tagit fram ett landsbygdsprogram samt ett lokalt serviceprogram där serviceorter utsetts som gäller till och med 2023. Vi har efter framtagandet av landsbygdsprogrammet identifierat att vi har ett behov av att på ett effektivt sätt ha en dialog och samverka med de olika aktörer som finns på landsbygden. Byarna har kommit olika långt och vi har olika mycket kontakt med dem.

Samverkan mellan kommunen, byalag/utvecklingsgrupper samt kommersiella aktörer behöver utvecklas. Projektet ska syfta till att stärka kommunens kapacitet att möta och samarbeta med lokala aktörer. Erfarenheter från genomförandet ska ge ökad förmåga hos kommuner att stötta lokal serviceutveckling, genom ny kunskap och arbetssätt samt ändamålsenliga rutiner med kontinuerlig intern förankring för långsiktighet.

När projektet avslutas ska kommunen uppleva en ökad förmåga att stötta lokal serviceutveckling. Etablerade samarbeten har lagt grunden för och möjliggjort ett gemensamt framtagande av relevanta planer och utveckling av nödvändiga och önskvärda servicelösningar.

Kontaktperson för projektet:

Carina Sisell, projektledare, tel 0250-261 56, carina.sisell@mora.se

8. Aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning
1. Uppstart projektet	Aktiviteter som genomförts för att säkra uppstart av projektet och dess fortsatta framdrift.
2. Etablera och genomföra samarbeten med lokalsamhället via lokala aktörer på en eller fler platser i kommunen.	Samverkan kommer att ske med de orter som är utpekade som serviceorter samt med byn Gesunda. För Gesunda's räkning har initiativet kommit från bystugeföreningen i byn. För övriga orter har det förankrats på Sollerön. Den metod som kommer fram ska kunna användas framöver för att underlätta att nya lösningar hittas.
3. Utveckla interna arbetsätt och rutiner, inklusive intern förankring för att arbetet ska bli långsiktigt.	Landsbygdsprogrammet är beslutat politiskt. Behovet av en metod och ett särskilt forum har förankrats i kommunens ledningsgrupp där representanter från varje förvaltning utsetts att ingå i forumet.
4. Deltagande i gemensamma träffar för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.	Kommunen kommer att ingå i ett gemensamt genomförande tillsammans med andra kommuner. Tillväxtverket kommer att erbjuda gemensamma träffar fysiskt och digitalt för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling enligt en utvecklingsplan. Resa och logi för projektledaren bokas och betalas av deltagande kommun, enligt projektets budget. Träffarna ska fungera som mötesplats för kunskapsutbyte och kunskapsinhämtning. Mellan träffarna arbetar respektive kommun på hemmaplan med sina lokala samarbetsparter enligt plan.

9. Genomförda aktiviteter under perioden för delrapporten

Aktivitet	Beskrivning
2.1 Forum-möte nr 1 Venjan-Söromsjöbygden	7 februari – Karin och Carina träffar representanter från olika aktörer/föreningar i Venjan-Söromsjöbygden för ett första forum-möte med representanter från aktörer/föreningar för att informera om projektet och skapa en grund för fortsatta processen. Bilaga 1 – inbjudan till möte. Inbjudan för övriga orter har sett likadan ut.
2.2 Forum-möte nr 1 Garsås	25 februari – Karin och Carina träffar representanter från olika aktörer/föreningar i Garsås för ett första forum-möte med representanter från aktörer/föreningar för att informera om projektet och skapa en grund för fortsatta processen. Bilaga 2 – bildspel från möte. Bildspelet har sett likadant ut för övriga orter.
2.3 Forummöte nr 1 Oxberg	25 mars – Karin och Carina träffar representanter från olika aktörer/föreningar i Oxberg för ett första forum-möte med representanter från aktörer/föreningar för att informera om projektet och skapa en grund för fortsatta processen. Bilaga 3 – minnesanteckning från möte. Anteckningar har tagits på samtliga forummöten, vi sänder med en som ett exempel.
2.4 Forummöte nr 1 Våmhus	22 april – Karin och Carina träffar representanter från olika aktörer/föreningar i Våmhus för ett första forum-möte med representanter från aktörer/föreningar för att informera om projektet och skapa en grund för fortsatta processen. Bilaga 4 – deltagarförteckning från möte. Vi har tagit deltagarförteckning på samtliga forummöten och sänder med en som exempel.
2.5 Forummöte nr 2 Gesunda	24 april – Karin och Carina träffar representanter från olika aktörer/föreningar i Gesunda för ett andra forum-möte med representanter från aktörer/föreningar för att ta del av deras insamlade behov från orten och även för att prioritera de viktigaste. Bilaga 5 – bildspel från möte. Likvärdiga bildspel på övriga forummöten nr 2, sänder med en som exempel.

<p>2.6 Forummöte nr 2 Venjan-Söromsjöbygden</p>	<p>2 maj – Karin träffar representanter från olika aktörer/föreningar i Venjan-Söromsjöbygden för ett andra forum-möte med representanter från aktörer/föreningar för att ta del av deras insamlade behov från orten och även för att prioritera de viktigaste.</p> <p>Bilaga 6 – minnesanteckning från möte. Anteckningar har tagits på samtliga forummöten, vi sänder med en som ett exempel.</p>
<p>2.7 Forummöte nr 2 Oxberg</p>	<p>12 maj – Karin och Carina har digitalt möte med representanter från olika aktörer/föreningar i Oxberg för ett andra forum-möte med representanter från aktörer/föreningar för att ta del av deras insamlade behov från orten och även för att prioritera de viktigaste.</p>
<p>2.8 Forummöte nr 2 Garsås</p>	<p>30 maj – Karin och Carina träffar representanter från olika aktörer/föreningar i Garsås för ett andra forum-möte med representanter från aktörer/föreningar för att ta del av deras insamlade behov från orten och även för att prioritera de viktigaste. Se även 2.10.</p>
<p>2.9 Forummöte nr 3 Sollerön</p>	<p>25 maj – Karin, Carina och personer från de kommunala förvaltningar som har sakkunskap kring Solleröns prioriterade behov som har beskrivits av projektledaren i en "Ärendebeskrivning". Mötet resulterade i en handlingsplan för vidare arbete med de prioriterade behoven.</p> <p>Bilaga 7 – deltagarförteckning från möte. Vi har tagit deltagarförteckning på samtliga forummöten och sänder med en som exempel.</p>
<p>2.10 Enkät till byarna Garsås och Våmhus</p>	<p>Carina har skapat, spridit och sammanställt enkät mellan Forummöte 1 och 2 för byarna Garsås och Våmhus för att få fram vilka behov som byarna ser som viktigast att ha en dialog om med kommunen. Enkäten skapade stort engagemang med 140 svar i Våmhus och 87 svar i Garsås.</p> <p>Bilaga 8 – bildspel från Forummöte 2 med Garsås.</p>
<p>3.1 Intern process – Landsbygdsutvecklingsforum med två förvaltningar</p>	<p>9 mars – Karin och Carina presenterar projektet och vad landsbygdsprogrammet samt projektet innebär och därmed vad som förväntas av de interna förvaltningarna med de två förvaltningar som inte kunde delta vid föregående interna forummöte.</p>
<p>3.2 Intern process – förberedelsemöte</p>	<p>5 maj – internt möte inför Forummöte nr 3 med Sollerön med representanter från berörda förvaltningar.</p>

3.3 Planering inför ungdomsforum	<p>15 maj – Carina och ungdomsstrateg i kommunen, Lina, hade ett planeringsmöte inför att genomföra separata ungdomsforum på serviceorterna under hösten. Detta för att fånga de ungas behov och inte deras synpunkter ska försvinna i bruset.</p>
4.1 Servicesnack med Tillväxtverket	<p>2 februari – Karin deltog i Servicesnack med Tillväxtverket representanter för projektet där även några av de övriga 15 kommunerna deltog som arbetar med liknande projekt. Dagordningen skapas utifrån gruppens behov.</p>
4.2 Avstämningssamtal med Tillväxtverket	<p>Karin och Carina deltog 9 februari på avstämningssamtal med Tillväxtverket för att stämma av hur projektet kommit i gång och hur man ligger till enligt plan.</p>
4.3 Erfarenhetsutbyte Tillväxtverket	<p>Carina deltog 22 februari på erfarenhetsträff med övriga projekt kring ämnet Behov som en hemläxa från erfarenhetsutbytet i december.</p>
4.4 Utbildning i Pipo-Serviceverktyg för kommuner	<p>Carina deltog 23 februari på en utbildning kring serviceverktyget Pipo för kommuner för att lära sig hur och till vad man kan använda verktyget kring serviceorter.</p>
4.5 Workshop kring RSP	<p>24 april deltog Carina och Karin i en workshop i Orsa tillsammans med representanter från Region Dalarna. Innehållet för workshopen var: Regionen informerade om deras metod för hållbarhetsäkring av stöd till kommersiell service och sedan hade vi en workshop om att synliggöra vilka platser som ur ett funktionellt, regionalt perspektiv är strategiskt viktiga i respektive kommun.</p>
4.6 Kommunträff för projekt i region Mitt	<p>31 maj deltog Carina i heldagsmöte i Falun med representanter från Tillväxtverket samt från flertalet kommuner från region Mitt som arbetar med liknande projekt. Erfarenhetsutbyte och redovisning av hur långt man kommit i projektet. Gäster som berättade om lyckade projekt kring etablering av serviceorter.</p>

10. Spridning av projektets resultat

Man ska sprida projektets resultat inom den egna kommunen i det dagliga arbetet. Resultatet ska spridas till andra kommuner genom erfarenhetsutbyte vid deltagande på gemensamma träffar.

Aktivitet	Beskrivning
10.1 Presentation av projektet som en nyhet på kommunens hemsida	Presentation av projektet på Mora Kommuns hemsida. Bilaga 9 och länk: Bättre service i Moras byar – Mora kommun
10.2 Minnesanteckningar från Forum	Minnesanteckningar från Forummöte 1 och 2 med serviceorterna har lagts på Mora Kommuns webbplats under Landsbygdsutveckling/Minnesanteckningar Landsbygdsforum: Landsbygdsutveckling – Mora kommun
10.3 Artikel i Mora tidning om projektet	Mora tidning har gjort en intervju med projektledare Carina Sisell som blev en helsida i tidningen 23-04-20. Bilaga 10. Länk: https://www.moratidning.se/2023-04-20/sa-ska-fler-kunna-bo-i-moras-byar-alla-kan-te-bo-pa-gagatan
10.4 Nyhetsbrev kring projektet	Nyhetsbrev har den 24 mars mejlats till kontaktpersoner på serviceorterna för vidare spridning i deras egna sociala media. Bilaga 11.
10.5 Delrapport 1 från projektet på kommunens hemsida	Delrapport 1 från projektet finns upplagd på kommunens hemsida för att kunna läsa av interna och externa intressenter. Länk: Landsbygdsutveckling – Mora kommun

Nytt projekt: Så ska fler kunna bo i Moras byar

MORA Mora kommun vill skapa bättre förutsättningar att leva utanför tätorten. I ett nytt projekt har sex byar valts ut för ökad samverkan. Man vill helt enkelt få veta vad som får byborna att bo kvar - och vad som skulle få dem att flytta därifrån.

- Vi är verktyget mellan kommunens förvaltningar och det som byborna vill, säger projektledare Carina Sisell. För ett par år sedan tog kommunen fram ett landsbygdsprogram, för att se till så att även de som bor utanför tätorten ska ha den service som behövs för att bo kvar. Nu har man tagit ytterligare ett steg, i något som kallas "landsbygdsutvecklingsforum". Helt enkelt att kommun och bybor runt om i kommunen träffas och pratar om de behov som finns.

- Vad tycker alla i byn är viktigt? Till syvende och sist handlar landsbygdsprogrammet om att kunna bo och driva verksamhet i kommunen. Vi behöver fler invånare i kommunen och alla kan inte bo på ggåtan, säger Carina Sisell. Först ut i satsningen på ökat samarbete är sex utvalda serviceorter: Sollerön, Garsås, Vämhus, Oxberg, Venjan inklusive Strömsjöbygden och Gesunda.

Under början av 2023 hölls det möten med var och en av byarna för att prata om vad de upplever att de behöver hjälp med.

- I landsbygdsprogrammet finns tre frågor: Är det någon som kan stanna om vi gör den här åtgärden? Är det någon som kan flytta in? Och tvärtom, är det någon som flyttar ut om vi inte gör den här åtgärden?

Under de inledande mötena var ordet fritt, men till nästa möte som ska hållas nu under våren ska varje serviceort i projektet ha ringat in ett par, tre åtgärder som är viktiga för de boende. - Det är väldigt specifika

Carina Sisell är projektledare för "Lokal samverkan i Mora kommun för service på landsbygd" som projektet officiellt heter. Det går helt enkelt ut på att kommun och bybor ska samverka för att underlätta att bo på landsbygden.

Carina Sisell berättar att varje by har en önskemål som är väldigt specifika för invånarna just där - Gesunda handlar mycket om den stillastående backen och på Sollerön står trafik i fokus.

frågor för varje by. Nu under det första mötet var ordet fritt och då bubblar många

Byarna tycker att det är kul att kommunen kommer ut men sedan vill de också se att det händer något, man har väl kanske känt sig lite åsidosatt.

Carina Sisell

saker upp. Gesundaborna är enormt frustrerade över sitta berg och berättar att folk

redan har flyttat därifrån eftersom de möjligheter som fanns när de flyttade in inte är kvar, säger Carina. Annat som har dykt upp är trafiksäkerhet, cykelvägar och kollektivtrafik, där kommunen inte alltid är ansvarig men kan hjälpa till att driva frågorna.

Vilka åtgärder som kommer att genomföras återstår att se i höst, då det tredje och avslutande mötet hålls. Då är berörda förvaltningar också inbjudna, för att kunna göra en handlingsplan. - Det här ska ge likvärdiga möjligheter att bo i hela kommunen, och att stanna kvar. Vi spårar igång bollen nu men det här ska fortsätta med årliga möten även

efter projektets slut, säger Carina.

- Byarna tycker att det är kul att kommunen kommer ut men sedan vill de också se att det händer något, man har väl kanske känt sig lite åsidosatt.

Själva projektet avslutas i april 2024, och då ska det enligt Carina finnas färdiga handlingsplaner för åtgärder på de aktuella serviceorterna och arbetet med dessa ska löpa parallellt med landsbygdsprogrammet. Punktar det här arbetssättet bra kan det komma att användas i fler byar.

Text & Foto
Nina Källsvedin
070-39 04 04
nina.kallsvedin@morakommun.se

11. Framsteg

Här följer en beskrivning hur vi arbetat med projektets syfte i riktning mot uppsatta mål under perioden för rapporten. Även de steg i "rätt riktning som projektet tagit och hur vi kommer ta framgången vidare.

- Genom de genomförda forummötena på serviceorterna har det etablerats en kontaktlista på engagerade personer i de olika lokala föreningarna. På så sätt har kommunen stärkt sin kapacitet till att möta och samarbeta med de lokala aktörerna.
- Projektet arbetar vidare med det "tänkta arbetssätt" som man önskade praktisera i sitt möte med byarna och på så sätt skapas erfarenhet från genomförandet. Det som är unikt för projektet är att då det är ett nytt arbetssätt behövs fler möten initialt för att skapa en förankring genom ett forum.
- Arbetssättet ger kommunen nya kunskaper och skapar ändamålsenliga rutiner för en långsiktig intern förankring. Framför allt genom de interna forummöten vi haft under perioden som skapat en trygghet, involvering och ägarskap för frågorna kring landsbygden.
- Genom de engagerade lokala aktörerna har kommunikation skapats lokalt bland befolkningen på orten. På så sätt har man gemensamt tagit fram vilka behov de har för serviceutveckling på sin ort. Detta har sedan beskrivits i en "Ärendebeskrivning" för att tydliggöras för både lokala aktörer och internt ansvariga på kommunen.
- Genom ett etablerat samarbete med Sollerön som vi nu genomfört forummöte nr 3. Därmed har det lagts en grund för en gemensamt framtagna handlingsplan. På så sätt kan en utveckling av orten med önskvärda servicelösningar möjliggöras.
- De gemensamma erfarenhetsträffar som projektledare och projektmedarbetare deltagit i har gett oss insikter hur andra projekt arbetar. På så sätt har kompetensen utvecklats kring de tips som delats med varandra.
- Kommunikation och spridning av projektets resultat är en viktig del för att få såväl intern som extern förankring. Vi ser att kommunikation behöver upprepas och förekomma på olika sätt i olika forum och kanaler. Där anser vi att vi har arbetat väl med att skapa dessa förutsättningar genom våra olika sätt att presentera, sprida projektet på egna och andras mediekkanaler.
- En stor framgångsfaktor för projektet är det stora engagemang och det välkomnande som finns på orterna. Det har inte märkts minst på forummöten och i antalet svarande på enkäterna som har varit högt om man jämför med statistik på hur många som brukar svara. Även de lokala aktörernas vilja och förmåga att dela material på sin ort har varit väldigt god.

12. Motgångar

Nedan följer en beskrivning av de hinder som projektet stött på och hur vi har hanterat detta:

- Vi har upptäckt att det fanns en inte fullt ut intern förankring, förståelse och prioritering kring frågor som rör landsbygden. Därför har projektet skapat ett internt material som har förankrats genom fysiska möten med utsedda ansvariga för de olika förvaltningarna. Materialet har bestått av både delar ut Landsbygdsprogrammet och dels vad projektet innebär för kommunen internt.
- Det har framkommit i tidigare LUPP*-undersökningar att landsbygden inte upplevs som attraktiv för unga människor. Därför har vi tidigt i projektet valt att planera för att ha egna forum med de unga för att kunna fånga deras behov. (*LUPP = Lokal uppföljning av ungdomspolitiken).
- En utmaning för kommunens medarbetare är att det inte finns en avsatt budget för utvecklingsfrågor på landsbygd. Detta har diskuterats både i interna forum och i projektets styrgrupp.
Projektgruppen har lyft fram det som står i Landsbygdsprogrammet som kan underlätta prioritering hos förvaltningarna med nuvarande budget.
Där står att *"en förvaltning kan välja att göra en investering i en by utanför Moras tätort trots att det på kort sikt vore till mer nytta för fler om den gjorts i tätorten"*.
En annan viktig del av det som står i Landsbygdsprogrammet är att *"Vid varje aktivitet bör kommunen ställa sig frågorna:
- Kommer någon att flytta ut på grund av detta?
- Kommer någon att flytta in tack vare detta?
- Kommer någon att stanna kvar tack vare detta?"*

13. Samarbete

Här följer beskrivning kring vilka som samarbetet i projektet och i vilken utsträckning det skett:

- Samarbete har skett med externa parter genom representanter för aktörer/föreningar på orterna vid två olika forummöten. Mellan möten har samarbete och samverkan skett genom mejl, samtal och digitala möten.
- Samarbete med de interna parterna har skett genom interna forummöten, både fysiska och digitala. Förankring av sakfrågor för Sollerön har skett genom, av projektledaren framtagen "Ärendebeskrivning". Dessa har sedan diskuterats genom internt möte för att komma fram till förslag på lösning inför forummöte nr 3 tillsammans med representanter för de lokala föreningarna på Sollerön.
- Projektgruppen har haft regelbundna avstämningar genom fysiska och digitala möten. Även struktur har skapats genom gemensamt Gantt-schema för tidsplan och aktiviteter. För projektets dokumentation finns en gemensam plattform med tydlig struktur.

14. Övrigt att informera om

- Vi ser att det finns ett uppdämt behov att skapa en dialog med kommunen och att bli lyssnad på vad man som liten ort har för problem. Projektet har därför blivit mycket väl mottagna och man har uppskattat att "kommunen" kommit på besök och att det "händer något" ute hos dem.
- Projektet ska egentligen arbeta för att ta fram ett arbetssätt för en ökad förmåga att stötta lokal serviceutveckling. Inledningsvis har det kommit andra, för orterna, viktiga punkter på bordet som inte direkt är knutet till service. Dock är det punkter som kommunen behöver agera på för att skapa ett förtroende gentemot befolkningen på landsbygden. Det är en möjlighet för en bra start på ett långsiktigt samarbete.
- Det finns en problematik kring vägvalet att bjuda in samtliga invånare på serviceorten kontra att endast kommunicera med representanter för föreningar/organisationer. Vi har valt det senare alternativet. I gengäld har vi sänt ut enkäter och skapat möjligheter för alla att göra sin röst hörd.

15. Villkor för genomförandet

- Kommunen ska delta på de gemensamma träffar som erbjuds, för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.
- Mellan träffarna ska kommunen arbeta med aktiviteter enligt plan.
- Syftet med projektets insatser ska vara att stärka tillgängligheten till grundläggande kommersiell service, så som dagligvaror och drivmedel med ombudsfunktioner så som post, paket, apotek och betaltjänster.
- Projektets insatser får inte planeras eller genomföras så att det riskerar att påverka befintligt utbud av grundläggande kommersiell service negativt.
- Projektets insatser ska vara av allmännyttig karaktär och resultatet ska komma flera till del.
- I genomförandet av projektet uppmuntras regelbundna avstämningar med regionalt serviceansvarig organisation.

Bilagor:

1. Inbjudan till Forummöte 1 med Venjan-Söromsjöbygden
2. Bildspel Forummöte 1 med Garsås
3. Minnesanteckningar från Forummöte 1 med Oxberg
4. Deltagarförteckning från Forummöte 1 med Våmhus
5. Bildspel Forummöte 2 med Gesunda
6. Minnesanteckningar Forummöte 2 med Venjan
7. Deltagarförteckning Forummöte 3 med Sollerön
8. Bildspel Forummöte 2 med Garsås
9. Nyhet om projektet på kommunens hemsida
10. Artikel i Mora Tidning om projektet
11. Nyhetsbrev nr 1 från projektet